

Mineralauksjon i Evje,

Materiale fra Evje-Iveland distriktet har blitt mer og mer vanskelig å få tak i de siste årene, og forventningene var derfor store til auksjonen av den gamle samlingen til Albert & Ragnhild Frigstad.

Han sjølv døde for mange år siden, mens Ragnhild døde nå siste vinter. Arvingene bestemte at de resterende mineraler skulle selges på auksjon.

Auksjonen skulle begynne klokken tolv på lørdag i Otrahallen i Evje. Omtrent 100 (150 i følge Agderposten)

interesserte var frammøtt. Det var bare noen få utlendinger og stort sett bare nordmenn fra distriktet. Godt informerte lokale kilder kunne forøvrig fortelle at en del materiale forsvant allerede før Ragnhilds død.

Arnar Hanson, innehaver av Setesdal Mineralpark beskrev auksjonen som stor bløff. I både lokale aviser og Aftenposten, og faktisk også på Bergens messe 7-9. august var det snakk om at «en av Sør Norges største samlinger skulle auk-

sjoneres». Han vurderte samlingen til å være av lokal betydning, men heller ikke mye mer enn det.

(I parentes er det nevnesverdig at Setesdal Mineralpark har vært stengt hele denne siste sesong pga en

komplisert krangel med Evje & Hornnes kommune.)

På noen av bordene i hallen var det utstilt en god del materiale, både fra Evje/Iveland, Norge ellers og utlandet. Alt til sammen 435 stuffer og mindre partier pluss en del ikke nummererte bøtter/kasser særlig med beryll og svarte, metamikte pegmatittmineraler (euxenitt/ayschynitt/fergusonitt mm).

Kvaliteten av materialet variererte enormt: fra virkelige toppstuffer av beryll, gadolinit, kvarts, spessartin, monazitt mm til rask og rusk som finnes på nærmeste loppemarked.

Det viste seg snart at det skulle bli en lang, lang dag for deltakerne. Etter omtrent 2 timer hadde auksjonen ikke kommet lengre enn nr. 143 på listen!!!

Mange av de (relativt) dårlige stoffene gikk til en hundrelapp, noen ganger en 2-3 hundre, noen ganger gikk de ikke i det hele tatt. Da ble de samlet opp til et lite parti av en 5-6 stykker og da var det ikke noe problem å bli kvitt de steinene for en hundrelapp.

Tidlig på auksjonen var det allerede noen stuffer som ble solgt til atskillig høyere priser. For eksempel en spessartin stoff ble solgt for 8250,-, en dypblå apatitt krystall fra Knipane for 5720,-, en gadolinit for 4400,-, kolumbitt for 3300,-!

Det var helt fra begynnelsen tydelig at det var Iveland kommune (Ole Magne Omdal & Kjell Gunnufsen), Evje & Hornnes kommune (Sigmund Monen & Hildur Håkås), Agder Naturmuseum (Ole Fridtjof Frigstad) og noen ukjente typer som var de viktige spillerne i

denne auksjonen. Det ble spekulert i at en av disse «ukjente» typene var en stråmann for Arnar Hansson, men beviset mangler.

Jeg sjølv tok en pause etter nr. 143 for å ta en tur til Knipane og gjøre litt sightseeing. Meget spennende gruveområde hvor det sikkert går an å finne noe brukbart smårteri. Jeg selv har ikke lett, men min kamerat gravde opp noen brukbare, bla apatittkrystaller. Ikke helt som den som ble solgt til noen tusenlapper, men likevel greit materiale.

Vi dro tilbake til auksjonen mot klokken fem, og da hadde auksjonen nærmet seg slutten. Jeg arriverte akkurat da nr. 393 ble solgt til ikke mindre enn 10450,-!!! Denne flotte store beryll som blir vist her til venstre skal få en ordentlig plass på kommunehuset i Iveland.

Det var kanskje Iveland som var den store «vinner» på denne auksjonen. Etter uttalelse av Kjell Gunnufsen fikk Iveland kommune tak i en god del av de mer viktige stuffer. Men Iveland hadde dertil også en brukbar stor budsjett, hele 50.000 kroner.

Evje & Horness kommune med et litt mer beskjedent budsjett på 20.000 kroner kunne likevel glede seg med noen få gode stuffer fra egen kommune og en flott rubinstuff fra Froland.

Bare noen få av de virkelige toppstoffene forsvant retning Kristiansand eller ellers i Norge.

Den ikke helt ubetydelige mengde beryll fant sin veg til en del lokale næringsdrivende og samlere. Alf Olav Robstad,

innhaver av Kile Steinsenter la ikke skjul på at han stort sett bare hadde kjøpt «skrot», men regnet med en brukbar stor fortjeneste likevel.

I følge lokale aviser var totalinntektene av auksjonen omtrent 170.000,- noe som var en del dårligere enn de forventede (ønskede) 200.000 som auksjonarius Åsland hadde regnet med.

Ellers var avisdekningen veldig bra. Både i VG, Fædrelandsvennen og Agderposten (kanskje flere) ble det store innslag med bilder.

Som en oppsummering kan jeg si at det var en meget interessant begivenhet. Det var helt ypperlig at mange av de mest relevante stoffene ble kjøpt av lokale museer. Hos noen sørlandske forhandlere skal en del mineraler fra Evje/Iveland bli tilgjengelig for samlere, og ikke bare rusk. Jeg så at noen meget gode beryller, monazitter, granater, aeschynitten mm ble kjøpt av lokale forhandlere.

Og til slutt, til tross for at noen stuffer ble solgt til høye priser, var det en seier for fornuften. Det kunne lett ha

blitt et slakteparti, med bare den aller rikeste som vinner. Men tvert imot, ALLE som hadde lyst, fikk sin sjanse til å kjøpe noen godbiter. De eneste som kanskje hadde grunn til å ikke være helt fornøyd, må ha vært arvingene. Det å dele de 170.000 minus kostnadene på 24 arvinger gir sikkert ikke den helt store fortjenesten.

Ronald Werner

flere lokale interesserte. Jan Inge Frigstad, nevø av Albert og Ragnhild, var med og hjalp til under den store mineralauksjonen. Her er det en kasse med beryll som studeres.

BLØFF: Mineralpartier Arnar Hansson måtte opp, men mente forhandlereklamen om at auksjonen var unik, bare var bløff. Selv kjøpte han lite. Her i diskusjon med konservator Ole Frigstad ved Agder Naturmuseum.

Halvfullt kjøpte stein for titusener